

УДК 78.15,491

DOI <https://doi.org/10.32782/2310-0583-2023-50-04>

КОМУНІКАТИВНИЙ КОМПОНЕНТ КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО МУЗИЧНОГО ВИКОНАВСТВА В ПСИХОЛОГІЧНОМУ АСПЕКТІ

Борис Коблик – творчий аспірант, Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
<https://orcid.org/0009-0006-5688-9293>

Спілкування та комунікація відіграють важливу функцію в камерному ансамблі. Проблематика теорії та методика формування музичного, зокрема камерно-інструментального виконавства, а особливо його комунікативний компонент, є надзвичайно актуальною. Саме досліджуючи комунікативний компонент, кристалізуємо постулат специфіки спілкування в контексті колективного музикування, за основу якого взято різноманітні психологічні характеристики особистості та можливості проєкції даних теорій саме в галузь камерно-ансамблевого виконавства. Висвітлюються умови ефективного розкриття особистісного потенціалу музиканта-виконавця в контексті проєкції психології мистецтва у розбудову виконавської інтерпретації музичного твору в галузі камерно-ансамблевого музикування. Формується визначення камерно-ансамблевого музикування як форми колективної музичної діяльності, яка виявляє знання, вміння і навички всіх учасників колективу в процесі емоційно-виразного, інтерпретаційно визначеного та ансамблево-узгодженого виконання музики. Камерними ансамблями, в яких налагоджена комунікація, досягаються довготривалі продуктивні музикування, що є запорукою апроксимації втілення вищого ансамблевого «Я». На прикладі типології особистостей К. Юнга, а також похідної типології І. Мейєрс-К. Бріггс, формується концепція диференціації типів особистостей, спроектованих в галузь камерного ансамблю. Демонструється трансформаційний погляд на розвиток сучасного виконавського мистецтва, де вагомого значення у дослідженні специфіки розвитку камерно-інструментального виконавства набувають процеси розвитку особистісного потенціалу виконавця-ансамбліста як підґрунтя створення колективної інтерпретаційної моделі виконання музичного твору.

Ключові слова: комунікативний компонент, камерно-інструментальне музичне виконавство, особистісний потенціал, предиспозиції самосвідомості музиканта, Я-концепт виконавця-ансамбліста.

Вступ. Спілкування – це активна суб'єкт-суб'єктна взаємодія у процесі організації будь-якої форми спільної діяльності людей. Під час спілкування та взаємного обміну ідеями, уявленнями, почуттями формуються особистісні стосунки між людьми. Таким чином, спілкування здійснює свій вплив на повноцінний розвиток людини і як особистості, і як суб'єкта діяльності, і як індивідуальності. Роль спілкування настільки пов'язана зі спеціалізованою діяльністю в житті творчих особистостей, що навіть результати цієї діяльності цілковито залежать від організації спілкування під час неї. Для творчих людей є характерною потреба у спілкуванні, яку найкраще може задовольнити взаємодія індивідів всередині колективу однодумців у процесі спільної діяльності. У колективній музичній діяльності закріплюються виконавські вміння і навички, набуті в процесі індивідуальних занять з фаху. Окрім того, колективне музикування служить джерелом збагачення емоційної сфери особистості та відіграє важливу роль у формуванні здатності до саморегуляції поведінки. У зв'язку з цим на сучасному етапі розвитку виконавського мистецтва вагомого значення у дослідженні специфіки розвитку камерно-інструментального виконавства набу-

вають процеси фахової (професійної) психології еволюції особистісного потенціалу виконавця-ансамбліста як підґрунтя створення колективної інтерпретаційної моделі виконання музичного твору.

Метою статті є висвітлення умов ефективного розкриття особистісного потенціалу музиканта-виконавця в контексті проєкції психології мистецтва у розбудову виконавської інтерпретації музичного твору в галузі камерно-ансамблевого музикування.

Результати. Видатний український письменник та педагог В. Сухомлинський характеризує колектив як «складну духовну, трудову, організаційну спільність особистостей, що розвивається і діє на засадах поваги до кожної особи, визнання її самоцінності та спільного творення добра» [1]. Він вважає спілкування у колективі засобом взаємного морального збагачення, що поглиблює власну неповторність кожного його учасника шляхом обміну духовними цінностями. Справжній колектив – це об'єднане ціле, єдність якого забезпечує взаємний вплив його учасників один на одного у різних відношеннях.

Камерно-ансамблеве музикування – це форма колективної музичної діяльності, яка виявляє зна-

ння, вміння і навички всіх учасників колективу в процесі емоційно виразного, інтерпретаційно визначеного та ансамблево узгодженого виконання музики [2]. Колективне музикування є різновидом спілкування, яке збагачує раціональну та емоційну сферу особистості шляхом спільного сприйняття, усвідомлення та відтворення явищ музичного мистецтва. Як зазначає науковець В. Федоришин, «найбільш повна реалізація потреб в емоційній компенсації спілкування здійснюється у процесі музичного виконавства через комунікативний процес спілкування засобами виконання музичних творів». Колективне виконання музичного твору завжди вимагає узгодженості, взаєморозуміння та співпереживання задля досягнення спільної мети. Діалогове спілкування, яке виникає в процесі колективного музикування, забезпечує єдність у застосуванні художніх та технічних засобів майстерності і сприяє розвитку музично-стильового «Я», яке притаманне для музиканта, обізнаного в історично-поінформованому виконавстві, і відповідає за інтерпретаційне відображення характерних рис епохи чи стилю композитора.

Єдність ціннісних орієнтацій, обумовлених груповою музичною діяльністю, та наявність спільної мети забезпечують згуртованість учасників камерного ансамблю у вирішенні музично-виконавських завдань.

Спілкування ансамблістів не тільки розширює світогляд, але й впливає на формування інтелекту виконавців, передусім багатьох його атенційних, перцептивних, мнемічних та розумових характеристик.

У свою чергу, спілкування в рамках колективного музикування стимулює пізнавальну активність, адже завдяки камерно-ансамблевому виконавству можна ґрунтовніше ознайомитись з творами композиторів різних епох та стилів, в наслідок чого підвищити свій рівень музично-історичної та музично-теоретичної поінформованості.

Ансамблеве виконавство є вищою ланкою творчого професіоналізму для музиканта, оскільки потрібно не лише майстерно відтворювати та інтерпретувати музику, а й комунікувати з ансамблістами на осмисленому рівні, задля максимальної сценічної єдності виконання, а отже – формування спільного ансамблевого «Я». «В музичному ансамблі спілкування можливе лише за умови ясного і узгодженого розуміння всіма його учасниками різнобічних зв'язків окремих партій та вміння підпорядковувати своє виконання досягненню спільної мети» [3].

О. Шумська наводить три основні чинники фахового ансамблевого виконавства: «Синхронне звучання всіх партій (єдність темпу і ритму партнерів), врівноваженість в силі звучання всіх партій (єдність динаміки) та узгодженість штрихів всіх партій (єдність прийомів, фразування)» [3]. Важливою у даній проблематиці є актуалізація залучення такого критерію як психологічний чинник особистісної комунікації, оскільки саме в ньому зароджуються предиспозиції для формування самосвідомості музиканта в контексті вищого, ансамблевого «Я»-концепту.

Музичні «Я»-концепти та правильне методичне їх корегування і спрямовування допомагають сформувати самосвідомість музиканта, зокрема в контексті становлення ансамблевого «Я»-концепту. Використання «Я»-концепції допомагає музиканту вдосконалювати виконавство з різних ракурсів, що є основною метою творчого процесу.

Ансамблеве виконавство є здобутком складного процесу спільної праці ряду музикантів. В даних умовах важливими є питання психологічної сумісності ансамблістів та їх міжособистісної взаємодії. Для максимальної реалізації комунікативної функції в ансамблі музиканти об'єднують індивідуальні «Я» в спільне ансамблеве «Я». Синтез музичного бачення інтерпретації породжує справжнє творче взаєморозуміння та ансамблеву єдність.

Для керівника ансамблю важливим є вміння розсудливо організувати ансамбль та якісно покращити виконавство не лише завдяки музичним порадам, а й завдяки вмілому настроюванню та регулюванню психологічних якостей та творчої співпраці виконавців. Для досягнення такої мети дуже важливо розуміти типологію особистостей, зокрема виконавців.

Розглядаючи психологічний ракурс формування камерно-ансамблевого музикування, варто спертися на постулати концепції К. Юнга.

У своїх дослідках типів особистості К. Юнг поєднав вимір інтроверсії-екстраверсії з тим, що він вважав чотирма психологічними функціями, які нас визначають: думати, відчувати, сприймати та інтуїтивно розуміти. Концепції інтроверсії та екстраверсії значною мірою вплинули на провідних психологів індивідуальних відмінностей, але самі по собі ці описи занадто абстрактні, щоб передбачити типову поведінку людей.

Спосіб, яким К. Юнг створив цю класифікацію типів особистості, далекий від того, що намагаються зробити сьогодні, базуючись на статистичному аналізі та дослідженнях із залученням сотень людей [4].

На сучасному етапі розвитку професійної психології існує аж сім найрозповсюдженіших різновидів цілого спектру характеристик особистості. Одним з найпопулярніших з них є типологія, базована на основі типології К. Юнга. Ізабель Майєрс і її мати Катаріна Бріггс створили всебічно продуману оригінальну методику вимірювання особливостей особистості, яка ось уже понад півстоліття допомагає людям розібратися в собі, зрозуміти свої нахили та здібності, будувати особисті стосунки, а професіоналам – допомагати людям у виборі професії та соціальної адаптації [5].

В типології І. Мейєрс-К. Бріггс враховуються такі важливі для ансамблевого виконавства чинники, як потенційні рівні інтроверсії чи екстраверсії людини, спосіб прийняття рішень, а також інтуїтивна чи осмислена реакція на непередбачувані подразники. Засновники цього методу розробили тест, за результатами якого можна отримати ґрунтовний опис особистості та її комунікативних особливостей. Результати такого експерименту можна ефективно спроектувати та застосовувати в галузь камерно-ансамблевого виконавства. Таку характеристику можна використати для покращення комунікативного і виконавського синтезу, що створюватиме мотиваційні імпульси для подальшого вдосконалення ансамблевого «Я».

Проходження такого тесту в процесі фахової спеціалізації музиканта-виконавця дасть змогу виявити характерні сторони особистості виконавця, що допоможе результативніше змодельовати навчальний план, висвітлити комунікативні пропозиції та організувати навчання студентів.

І. Майєрс та К. Бріггс пропонують пройти розроблений ними тест, зі спектром точності відповідей від крайностей до нейтральності, де потрібно відповісти на шість груп питань та надати перевагу кожному з чотирьох вимірів для групування типів особистості: інтроверсія (I) проти екстраверсії (E), чуттєвість (S) проти інтуїтивності (N), роздум (T) проти відчуттів (F), судження (J) проти прийняття (P). Підсумок результатів дасть визначення вашого типу особистості [6].

INTJ тип «Видатний Розум». Представникам такого типу особистості притаманна любов до самотності, яка дає їм можливість обдумувати різноманітні концепції та деталі. Ці люди дуже логічні і практичні, люблять плани і організованість, натомість не терплять спонтанність та імпровізацію.

Для музикантів-камералістів такого типу особистості притаманні чудові відчуття ритму, гармонічної вертикалі, інтонаційних змін. Вони легко і з радістю готові працювати над концеп-

цією твору та вибудуванням архітекtonіки на репетиціях. Також їм властива сценічна стабільність і дотримання плану інтерпретації, проте вони важко реагують на спонтанні, попередньо не домовлені зміни під час виконання. Такі музиканти погано співпрацюють з імпульсивними і «надмірно» творчими людьми.

INFJ тип «Порадник». Ці люди часто вмотивовані допомагати іншим в реалізації їх потенціалу, креативні та віддані. Будучи талановитими помічниками в проблемних ситуаціях, та чудовими емпатами, вони часто знають про погане самопочуття людини ще до того, як сама людина про це дізнається. Також представники цього типу людей дуже стримані і нечасто діляться своїми емоціями.

Музиканти такого типу особистості дуже чутливі в спілкуванні і завжди пильно стежать за добрим емоційним станом інших учасників ансамблю. Вони чудово співпрацюють та допомагають колегам у втіленні їх творчих інтерпретаційних задумів. З ними легко комунікувати, оскільки вони природжені слухачі.

INTP тип «Архітектор». Філософські новатори, зачаровані логічним аналізом, теоріями та узагальненнями. Вони завжди поглинені роздумами та спостереженнями, проводячи багато часу у своєму внутрішньому світі у пошуках взаємозв'язків та порозуміння. Для таких людей життя, це вічні загадки всесвіту.

Виконавці цього типу особистості, за умови вмiлого їх скеровування, можуть досягати великих творчих успіхів. Завдяки їх природженій розвиненій уяві, їх інтерпретації творів вирізняються індивідуальністю та своєрідністю. В ансамблі вони схильні багато комунікувати та обговорювати варіативність фразування, інтерпретування та способи виразовості у творах.

INFP тип «Цілитель». Такі люди живуть своїми ідеалістичними віруваннями і цінностями, завжди бачать потенціал і вірять в краще майбутнє. Вони чутливі, креативні, та завжди в пошуку нових способів самовираження.

Виконавці такого типу завжди знають як краще заграти чи зінтерпретувати твір – вони прихильники перевірених часом методик виконавства. Їх важко переконати спробувати щось незвичне чи нове, проте в питаннях якості, прагнення до самовдосконалення та самовираження через показ майстерності відтворення вони не мають меж ентузіазму.

ENTJ тип «Командир». Такі люди відзначаються стратегічним лідерським мисленням, швидким зауваженням недоліків, які вони шука-

ють і виправляють. Вони люблять логічно пояснювати свій світогляд.

Серед музикантів-ансамблістів вони вирізняються прискіпливістю і нестримним прагненням до ідеалу, що може створювати складності в комунікуванні, проте дуже допомагає у виконавстві, оскільки вони і себе сприймають самокритично. При спілкуванні зі спокійними і вдумливими творчими людьми вони можуть досягати значних успіхів, вміло влітаючи до свого логічного мислення творчу зміну.

ENTP тип «Візуал». Натхненні новатори та вирішувачі інтелектуальних проблем нестандартними рішеннями. Від природи кмітливі та розумні, вони люблять аналіз і вплив, та завдяки гарно підвішеному язичку люблять пожартувати з іншими.

Стаючи «душею компанії» в ансамблі, ці люди інтуїтивно підтримують тонус ансамблю, що сприяє налагодженню комунікування і «згладжуванню гострих кутів». З ними легко співпрацювати, їх приємно слухати і їм приємно допомагати в роботі. Вони люблять шукати нові мистецькі шляхи, спираючись на вдосконалення свого досвіду та творче аналітичне мислення.

ENFJ тип «Вчитель». Природжені організатори-ідеалісти, вони завжди в пошуку покращення життя людству. Такі люди часто виступають двигуном людського прогресу, вміють бачити потенціал та переконувати в цінності своїх ідей. Свої амбіції вони завжди спрямовують на загальне благо.

Такі музиканти швидко навчаються та допомагають покращувати свої знання колегам, тим самим забезпечуючи виконавську та інтерпретаційну якість камерного ансамблю. Завдяки природженому інтелекту та переосмисленню інформації вони з легкістю можуть пояснювати чи розказувати складні речі простими словами, а також розв'язувати творчі конфлікти, які часто виникають в процесі комунікації в камерному ансамблі.

ENFP тип «Чемпіон». Такі люди завжди заражають інших ентузіазмом до нових ідей та звершень. Вони енергійні та пристрасні, кмітливі та творчі. Мистецтво це їх стихія, адже воно допомагає виразити їм свої думки та ідеї.

В камерному ансамблі такі люди виступають творчими лідерами, які вміють запалити ентузіазмом і бажанням вдосконалюватись. Вони виступають мотиваторами та «творчими акумуляторами» ансамблю, спонукаючи інших учасників до нових проєктів, вдосконаленню та емоційних сплесків сценічного виконання.

ISTJ тип «Інспектор». Відповідальні, організовані та педантичні, вони завжди шанують традиції та правила. Вони хоч і мають часткову інтровертність, проте зрідка ізольовані від інших. Завжди знають своє місце в житті та охороняють порядок.

Музикантам такого типу характерна особлива увага до вчасності репетицій, підготовки чи вивчення своїх партій. Від природи пунктуальність та стриманість дозволяє їм всюди встигати, спокійніше поводитись на сцені, тим самим не випускаючи емоції «через край» та добре контролюючи себе в сценічній обстановці, а також допомагати й іншим учасникам ансамблю спокійніше та впевненіше почуватись на сцені, оскільки завжди матимуть зразок стабільності.

ISTP тип «Ремісник». Такі люди відзначаються незалежністю й вмінням адаптуватись до оточення. Вони уважні до деталей, відповідальні та незамінні в надзвичайних ситуаціях, де приносять дуже багато користі. Часто дуже успішні в роботі з механізмами, інструментами та обладнанням.

Музиканти-камералісти такого типу особистості відзначаються скрупульозністю в роботі та виконанні, покладистістю на сцені, несприйнятливостю до стресових ситуацій, а також особливою увагою до стану своїх інструментів, та інструментів партнерів по ансамблю. Такі люди легкі в комунікації та завжди раді допомогти іншим.

ESFJ тип «Годувальник». Такий тип особистостей чутливий та помічний, але дуже залежний від свого оточення. Люблять гармонію і затишок, тому для таких людей головне – це їх друзі та сім'я.

Досить закриті в буденному житті, такі виконавці часто добре розкриваються в комфортних умовах камерного музикування, відчуваючи допомогу і опору, перебуваючи в оточенні перевірених, надійних і підтримуючих партнерів по ансамблю. В той же час, відчуваючи комфорт, вони піклуються про його тривалість, а отже про позитивне і дружнє комунікування в колективі.

ESFP тип «Артист». Такі люди життєрадісні артисти, які завжди купаються в симпатіях. Вони завжди енергійні та спонтанні, люблять отримувати задоволення від навколишнього світу та «заражати» людей своїм позитивом та гумором, що дозволяє їм завжди бути в центрі уваги.

Успішні і життєрадісні в буденному житті, такі виконавці гедоністично ставляться і до музики, що додає їм виконавству творчої енергії, а партнерам по ансамблю натхнення на творчу роботу та підсилення любові до музики.

ESTJ тип «Супервайзер». Люди такого типу особистості працьовиті, люблять правила, порядок та систематичність. У всьому для них повинна бути логіка і закономірність, а де їх нема – там вони їх створюють.

Маючи математичну природу характеру особистості, такі музиканти-камералісти обожають класичну музику з її простотою, ясністю і чіткістю. Такі ж риси вони шукають в іншому музичному репертуарі, що часто допомагає таким музикантам вдало справлятися із каверзними музичними завданнями, але своєю прагматичністю вони деколи навпаки ускладнюють собі і ансамблістам життя. Надто математичний підхід може стримувати творче джерело у таких виконавців, проте з умілими наставниками вони добиваються значних успіхів і підкорюють слухача ясністю і доступністю для розуміння інтерпретування.

ESTP тип «Генератор». Природжені екстремали, вони чудово почуваються в екстремних ситуаціях, як фізичного, так і психологічного характеру. Вони вміють блискавично оцінювати ситуацію та діяти, а хороше почуття гумору зазвичай робить їх душею компанії.

Такі музиканти-ансамблісти є природженими лідерами ансамблів. Вони не тільки тонко реагують на мінливість настроїв музики, а й самі успішно виступають ініціаторами такої мінливості, що із вдало підібраними партнерами дозволяє неповторно інтерпретувати музичні твори. Їх легкий характер допомагає додати таким інтерпретаціям емоційності і живості.

ISFJ тип «Захисник». Чудові та відповідальні опікуни, такі люди часто турбуються про інших,

вміють співчувати та охороняти. Для них важливо, щоб інші знали, що їм можна довіряти.

Музиканти-ансамблісти такого типу особистості підтримують взаємоповагу в ансамблі. Такі виконавці не тільки слідкують за культурою комунікації, а й виважено та самовіддано ставляться до своїх обов'язків перед іншими виконавцями в ансамблі. Вони також особливу увагу приділяють дотриманню точного втілення композиторського задуму.

ISFP тип «Композитор». Такого типу люди часто спонтанні та гнучкі в своїх діях, живуть моментом, плывуть за течією і насолоджуються життям. Деколи вони тихі та ірраціональні для оточуючих, але їх знайомі знають, що це дуже хороші та доброзичливі люди, які готові завжди вислухати та поділитись.

Творчі особистості, яким важко бути організованими, уважними, пунктуальними, проте у важливий момент вони віддаються своєму заняттю без остатків, не економлячи сил та емоцій. Іншим учасникам ансамблю може бути важко у спілкуванні з такими людьми, проте їх талановитість і творчість з легкістю це компенсує і навіть надихатиме.

Висновки. Досліджуючи психологічні особливості майбутніх ансамблістів, можна отримати більше успішних ансамблів. Психологічно правильно підібраний склад ансамблю матиме максимальну продуктивну комунікацію як в роботі, так і на сцені, а стратегічно вміло підібрана для них програма якнайкраще розкриє їх потенціал, що піднесе виконавство на якісно новий рівень та стане стимулом для подальшої співпраці та творчого розвитку.

Література

1. Максимова О.О. Гуманізація відносин як умова формування успішної особистості дошкільника (в контексті ідей В.О.Сухомлинського) : *Збірник наукових праць Житомирського державного університету* / за заг. ред. проф. М.В. Левківського. Житомир, 2013. С. 121–125.
2. Рябова О.В. Формування музично-стильових уявлень підлітків у колективному музикуванні : автореф. дис ... канд. пед. наук : 13.00.02. Суми, 2021. 23 с.
3. Шумська О.О., Олешко В.Л., Олешко Т.Є. Теорія і методика ансамблевого виконавства : навч.-метод. посіб. Харків : Комунал. заклад «Харк. гуман.-пед. акад.» Харк. обл. ради 2020. 108 с.
4. Харріс Г. 8 типів особистості з Карлом Густавом Юнгом Blog About Science, Education, Culture And Lifestyle. URL: <https://uk.warbletoncouncil.org/tipos-personalidad-carl-gustav-jung-6974#menu-1> (дата звернення: 25.05.2023).
5. Типи особистості 16 Personalities. URL: <https://www.16personalities.com/uk/typy-osobystosti> (дата звернення: 23.05.2023).
6. Що таке тип особистості і як визначити свій. URL: https://newsdaily.org.ua/4272-shcho-take-tip-osobystosti-i-yak-viznachiti-sviy.html#header_75037_0 (дата звернення: 26.05.2023).

References

1. Maksymova, O. O. (2013). Gumanizatsia vidnosyn yak umova formuvannia uspishnoi osobystosti doshkilnyka (v konteksti idei V. O. Suhomlynskogo) [Humanization of relationships as a condition for the formation of a successful personality of a preschooler (in the context of the ideas of V.O. Sukhomlynskyi)]. *Zbirnyk naukovykh prats [Collection of scientific works]* Zhytomyr: ZSU, 121-125 (in Ukr.).

2. Riabova, O. V. (2021). Formuvannia muzychno-stylovyh uiavlenn pidlitkiv u kolektyvnomu muzykuvanni [Formation of musical and stylistic ideas of teenagers in collective music making]. Avtoreferat kandydats' koi dysertatsii [Abstract of thesis candidate's dissertation]. Sumy: SPU (in Ukr.).
3. Shumska, O. O., Oleshko, V. L., & Oleshko, T. Ie. (2020). *Teoria i metodyka ansamblevogo vykonavstva [Theory and technique of ensemble performance]*. Kharkiv: KHPA (in Ukr.).
4. Harris, G. (2021). 8 typiv osobystostey z Karlom Yungom [8 personality types with Carl Gustav Jung]. *Blog About Science, Education, Culture And Lifestyle*. Retrieved from <https://uk.warbletoncouncil.org/tipos-personalidad-carl-gustav-jung-6974#menu-1> (in Ukr.).
5. Typy osobystosti 16 Personalities (2011). Retrieved from <https://www.16personalities.com/uk/typy-osobystosti> (in Ukr.).
6. News Daily (2019). *Scho take typy osobystosti I yak vyznachyty sviy [What is a personality type and how to determine your own]*. Retrieved from https://newsdaily.org.ua/4272-shcho-take-tip-osobystosti-i-yak-viznachiti-sviy.html#header_75037_0 (in Ukr.).

Borys Koblyk – Creative Graduate Student, Lviv National Academy of Music named after M.V. Lysenko

The communicative component of chamber-instrumental musical performance from the psychological aspect

Conversation and communication play an extremely important role in a chamber ensemble. The problems of the theory and method of forming musical, in particular chamber-instrumental performance, and especially its communicative component, are extremely relevant. It is by examining the communicative component that the postulate of the specificity of communication in the context of collective music-making is crystallized, based on various psychological characteristics of the individual and the possibilities of projections of these theories specifically in the field of chamber-ensemble performance. The conditions for the effective disclosure of the personal potential of a musician-performer in the context of the projection of the psychology of art into the development of the performance interpretation of a musical work in the field of chamber-ensemble music making are highlighted. The definition of chamber-ensemble music-making is being formed as a form of collective musical activity that reveals the knowledge, skills and abilities of all members of the collective in the process of emotionally expressive, interpretatively determined and ensemble-coordinated performance of music. Chamber ensembles, in which communication is established, achieve long-term productive music making, which is the key to approximating the embodiment of the higher ensemble "I". On the example of K. Jung's typology of personalities, as well as its derivative, the typology of I. Myers-K. Briggs formed the concept of differentiation of personality types projected into the field of chamber ensemble.

A transformational view on the development of modern performing art is demonstrated, where the processes of developing the personal potential of the performer-ensemble member are of great importance in the study of the specifics of the development of chamber-instrumental performance as a basis for the creation of a collective interpretive model of the performance of a musical work.

Keywords: *communicative component, chamber-instrumental musical performance, personal potential, predispositions of musician's self-awareness, «I»-concept of ensemble performer.*